

دانشگاه هرمزگان
وزارت آموزش و پرورش
انرژی کل آموزش و پرورش استان هرمزگان
معاونت آموزش و پرورش شهرستان چابک

اثربخشی آموزش خلاقیت محور بر عملکرد خلاقانه و بهبود عزت نفس دانش آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فسا

ریحانه کاظمی میرکی، مهدی وارث

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی و آموزگار پایه ششم شهر فسا

دانشگاه آزاد اسلامی شیراز، ایران

sam. and. km@gmail.com

۲- استاد و هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی شیراز، ایران

mwtechnology@gmail.com

چکیده

هدف از پژوهش حاضر اثربخشی آموزش خلاقیت محور بر عملکرد خلاقانه و بهبود عزت نفس دانش آموزان مقطع ششم ابتدایی شهر فسا بود. برای این منظور ۶۰ نفر (۳۰ نفر گروه آزمایشی و ۳۰ نفر گروه کنترل) از دانش آموزان پایه ششم ابتدایی به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. روش پژوهش پیش آزمون- پس آزمون با گروه کنترل بود. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش، پرسشنامه عزت نفس روزنبرگ (۱۹۶۵) و آموزش خلاقیت تورنس (۱۹۶۹) بود. داده ها با استفاده از آزمون کوواریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که آموزش خلاقیت تأثیر مثبت بر خلاقیت و عزت نفس دانش آموزان دارد. همچنین آموزش خلاقیت به دانش آموزان منجر به ارتقای معنادار ابعاد سیالی، ابتکار و بسط در این گروه شده است. اما در بعد انعطاف پذیری، معنادار نبود.

واژگان کلیدی: آموزش خلاقیت، عزت نفس، دانش آموزان

۱- مقدمه

خلاقیت چیزی متفاوت از تفکر انتقادی است و در ارتباطات، روابط عمومی و تبلیغات وجود خلاقیت احساس می شود (ماتیوز^۱، ۲۰۱۱). خلاقیت فرآیندی روانی است که منجر به حل مسأله، ایده سازی، مفهوم سازی، ساختن اشکال هنری و نظریه پردازی می شود که بدیع و یکتاست. افراد خلاق، علاقه به ریسک نمودن دارند، محدودیتها و موانع را قبول نمی کنند و برای کارهای نا ممکن تلاش می کنند، این افراد از توانایی بالایی برای بهره گیری بهتر از امکانات محیط خود برای خلق چیزهای تازه، برخوردارند (استرنبرگ و ویلیامز^۲، ۱۹۹۷). بین جنسیت و نمرات خلاقیت ارتباطی وجود ندارد (المجالی^۳، ۲۰۰۹؛ نیپ و گالدزلا^۴، ۱۹۹۰) ولی آنچه مسلم است مردان نسبت به زنان در کارهای خلاق انعطاف پذیرترند (بولن و تورانس^۵، ۱۹۷۸).

برای پرورش خلاقیت، ابتدا باید عزت نفس افراد را افزایش داد. به منظور پرورش خلاقیت، اکتفا به آموزش مناسب و برنامه ریزی برای ارتقای تفکر خلاق کافی نمی باشد، بلکه همواره باید به افراد کمک کرد تا بدین منظور، میزان خود پنداره و عزت نفس خود را افزایش دهند. عزت نفس، جنبه ای از خود پنداره است که از قضاوت هایی که فرد درباره ارزش خود و احساس های مرتبط با این قضاوتها ناشی می شود. کودکان بین ۶ تا ۷ سالگی، حداقل سه نوع عزت نفس مجزا را شکل می دهند: تحصیلی، اجتماعی و جسمانی. که با افزایش سن پلایش بیشتری می یابند. برای مثال، احساس ارزشمندی تحصیلی به عملکرد در موضوعات مختلف تحصیلی، احساس

^۱ Matthews

^۲ Sternberg & Williams

^۳ Almajali

^۴ Kneipp & Gadzella

^۵ Bolen & Torrance